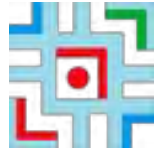

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ**

**ФОРМУВАННЯ СТАЛОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ:
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ**

**Матеріали II Міжнародної
науково-практичної конференції**

11-12 листопада 2021 року

Київ 2021

Малимон С.С.

викладач

ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»

м. Рівне, Україна

Смоляк С.О.

здобувач освіти IV курсу

ВСП «Рівненський фаховий коледж НУБіП України»

м. Рівне, Україна

МОНІТОРИНГ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА У РІВНЕНСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Функціонування ефективної системи моніторингу довкілля є невід'ємною складовою державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, спрямованої на забезпечення конституційного права громадян на безпечне середовище існування. Основною метою проведення моніторингу довкілля є збирання, збереження та обробка достовірної та оперативної інформації, необхідної для розробки заходів із попередження та зменшення негативних наслідків змін стану навколишнього середовища. Важливість створення ефективної системи моніторингу довкілля набуває особливого значення в контексті реформ у сфері управління та охорони довкілля. Крім того, у Стратегії національної безпеки України незадовільний стан моніторингу довкілля розцінено як загрозу національній безпеці в екологічній сфері [1].

Функціонування системи моніторингу довкілля в області здійснюється відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища», постанови Кабінету Міністрів України від 30.03.1998 № 391 «Про затвердження Положення про державну систему моніторингу довкілля».

Суб'єктами системи екологічного моніторингу в області є одинадцять спеціально уповноважені органи міністерств й відомств, управління обласної державної адміністрації, підприємства, установи та організації, які в своєму складі мають відповідні лабораторії, що мають свідоцтва про атестацію на проведення вимірювань складових довкілля. Моніторинг довкілля на території області реалізується через незалежні відомчі мережі спостережень суб'єктів моніторингу, відповідно до своїх функціональних завдань за відомчими програмами і планами робіт. Суб'єкти моніторингу здійснюють спостереження за станом компонентів довкілля, зокрема:

- Рівненський обласний центр з гідрометеорології: гідрометеорологічних умов та явищ, в т. ч. стихійних; атмосферного повітря, атмосферних випадів (радіологічні спостереження) поверхневих вод річок Горинь, Устя (гідрохімічні спостереження), в зоні впливу РАЕС

та ХАЕС (радіологічні спостереження); ґрунтів в зоні впливу РАЕС та ХАЕС (радіологічні спостереження).

- Регіональний офіс водних ресурсів у Рівненській області: поверхневих вод у прикордонних з Республікою Білорусь пунктах спостережень (радіологічні та гідрохімічні спостереження); меліорованих і прилеглих до них земель (еколого-меліоративні спостереження).

- Державна установа «Рівненський обласний лабораторний центр МОЗ України»: атмосферного повітря в населених пунктах та зонах розміщення промислових об'єктів; поверхневих вод водних об'єктів, що зазнають найбільшого антропогенного впливу; підземних джерел та об'єктів централізованого водопостачання; ґрунтів.

- Державна екологічна інспекція Поліського округу: джерел промислових викидів в атмосферу підприємствами області та викидів пересувних джерел викидів; джерел скидів стічних вод підприємств області та їх вплив на поверхневі водні об'єкти області; ґрунтів.

- Рівненська комплексна геологічна партія ДП «Українська геологічна компанія»: ґрунтових та міжпластових вод; екзогенних геологічних процесів.

- Рівненська філія Державної установи «Держґрунтохорона»: ґрунтів земель сільськогосподарського призначення.

- Центр з організації радіологічного контролю в агропромисловому комплексі області: продукції тваринництва на сільськогосподарських підприємствах та особистих господарствах населення 6-ти радіоактивно забруднених районів області (радіологічні дослідження); продукції рослинництва в сільськогосподарських підприємствах та особистих господарствах населення області (радіологічні дослідження).

- Головне управління Держпродспоживслужби у Рівненській області: продуктів та сировини тваринного походження, кормів, прижиттєвої діагностики тварин (радіологічні дослідження); харчової продукції та продовольчої сировини (токсикологічні і радіологічні дослідження).

- Головне управління Держгеокадастру у Рівненській області здійснює ведення поточного обліку земель з метою вивчення структури землекористування, трансформації земель залежно від їх цільового призначення, стану та якості ґрунтів, стану рослинного покриву, відновлення порушених земель, стану і використання земельних ресурсів та підготовка статистичних звітів про наявність земель та розподіл їх за власниками, землекористувачами, угіддями та видами економічної діяльності.

- Рівненське обласне управління лісового та мисливського господарства: лісових насаджень області (лісопатологічні обстеження); ґрунтів у лісах (радіологічний контроль); лісогосподарської продукції (радіологічний контроль).

- РОВКП ВКГ «Рівнеоблводоканал»: питної води централізованих мереж водопостачання (вміст забруднювальних речовин); поверхневих вод вище і нижче скидів очисних споруд підприємства і його діляниць (гідрохімічні визначення); стічних вод з очисних споруд підприємства і його діляниць (гідрохімічні визначення).

Узагальнення результатів моніторингових спостережень (збір, обробка, систематизація та аналіз інформацій) від суб'єктів державної системи моніторингу довілля здійснюється департаментом екології та природних ресурсів Рівненської облдержадміністрації. Щомісяця за даними суб'єктів моніторингу довілля поповнюються інформаційні масиви комп'ютерного банку екологічних даних інформаційної системи департаменту, який містить оперативну та ретроспективну інформацію про стан навколишнього природного середовища і природних ресурсів. Для інформування населення про стан довілля узагальнені результати моніторингових спостережень суб'єктів моніторингу довілля (інформаційноаналітичні огляди стану довілля області) регулярно раз на місяць висвітлюються на веб-порталі департаменту екології та природних ресурсів Рівненської облдержадміністрації (www.ecorivne.gov.ua у рубриці «Моніторинг довілля»). Обласна система спостережень за станом довілля та програми моніторингових спостережень суб'єктів моніторингу в 2020 році наведені у табл. 1.

Таблиця 1.

Система спостережень за станом довілля

№ з/п	Суб'єкти моніторингу довілля	Кількість точок спостережень, од.					
		атмосферне повітря	стаціонарні джерела викидів в атмосферне повітря	поверхневі води	джерела скидів зворотних вод у поверхневі води	підземні води	грунти
Державна екологічна інспекція України							
1	Державна екологічна інспекція Поліського округу	-	10	27	20	-	14
Державне агентство водних ресурсів України							
2	Регіональний офіс водних ресурсів в Рівненській області	-	-	26	-	54	34
Державна служба України з надзвичайних ситуацій							
3	Рівненський обласний центр з гідрометеорології	9	-	7	-	-	14
Міністерство охорони здоров'я України							
4	ДУ «Рівненський обласний лабораторний центр МОЗ України»	93	-	50	-	196 свердл	303

Державна установа «Інститут охорони ґрунтів України»							
5	Рівненська філія ДУ «Держґрунтохорона»	-	-	-	-	-	30
Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства							
6	РОВОП ВКГ «Рівнеоблводоканал»	-	-	6	4	-	-

Список використаних джерел

1. Створення ефективної системи моніторингу довкілля в Україні: проблеми і шляхи їх вирішення". Аналітична записка. Електронний ресурс. Режим доступу:

<https://niss.gov.ua/doslidzhennya/nacionalna-bezpeka/stvorennya-efektivnoi-sistemi-monitoringu-dovkillya-v-ukraini>.

2. Доповідь про стан навколишнього природного середовища в Рівненській області в 2020 році. Електронний ресурс. Режим доступу: https://www.ecorivne.gov.ua/tmp/Rivnenska_dopovid_2020.pdf

Новаковський Д.Л.

студент I курсу магістратури

*Національний університет біоресурсів і природокористування України
м. Київ, Україна*

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ В МЕЖАХ ІСТОРИЧНИХ АРЕАЛІВ МІСТА КИЄВА

У сучасних умовах розвитку сталого землекористування при здійсненні землеустрою значно зросла роль і розширилися зміст та завдання інвентаризації земель. Крім традиційних завдань щодо встановлення правового статусу, місця розташування, меж і розмірів земельних ділянок і земель, їх кількісних і якісних характеристик, необхідних для ведення земельного кадастру, інвентаризація набула частину функцій землевпорядного проектування.

Відповідно до Закону України «Про охорону культурної спадщини» постановою Кабінету Міністрів України від 13 березня 2002 р. № 318 затверджено порядок визначення меж та режимів використання історичних ареалів населених місць (міст, селищ міського типу) і обмеження господарської діяльності на цих територіях. Історичні ареали визначаються в населених пунктах, що занесені Кабміном України до Списку історичних населених місць, а межі ареалів визначаються спеціальною науково-проектною документацією під час розроблення історико-архітектурних опорних планів цих населених пунктів. Встановлено, що історичний ареал охоплює історично сформовано